

Taxa postala
plátite in nu
No. 224713/92

10. Telefon: 8-
Havonta 110, n
évre 600, egészé
földre: Havonta 2, n
félre: Havonta 20
detések díjszabás szerin
KELET" az erdélyi és l
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Diszter 2. I. e.

Dr. Ramassetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Péntek, 1936. november 13.

5697. EV.
CHESVAN 28

XIX. ÉVF.
260. SZAM

VILÁG TÜKRE

A liberális vezetők gyűjtő beszédekben válaszoltak Mussolininek az oradeai pártkongresszuson

Dinu Bratianu, Inculét, Pop Valer, Nistor és Lepadatu miniszterek a határok sérthetlenségét hangsúlyozták és a liberális párt demokratikus irányvonalát mellett tették hitet beszédekben

Oradea, november 12. (Az Uj Kelet tud.) Csütörtökön zajlott le nagyszabású keretek között a liberális párt oradeai nagygyűlése Dinu Bratianu pártelnök és a kormány számot tagjának részvételével. Reggel kilenc órakor futott be az oradeai pályaudvarra a bucaresti különvonat, amelyen ötven kormánypárti képviselő, Dinu Bratianu, a liberális párt elnöke, Inculét, Pop Valer, Nistor, B'ntoiu miniszterek, Barca, Sergiu Dumitriu és Valer Roman alminiszterek, valamint Dumitriu a szenátus elnöke jöttek a nagygyűlésre. Lepadatu miniszter még az éjszaka folyamán érkezett Oradeára, míg Tiberiu Mosoiu alminiszter már szerdán a városban tartózkodott és résztvett a nagygyűlés előkészítésében. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka egymás után érkeztek a különvonalak Arad, Satmar, Salaj, stb. vármegyéből a pártkongresszusra gyűlekező tömegekkel. Délután 10 óra 5 perckor vette kezdetét a tömegek felvonulása a Regina Maria tere, az erre az alkalomra felállított tribün

előtt, amelyen a liberális párt vezetői és a kormány tagjai fogadták a tömegek tisztelgését. A delegátusok ezután a Dorian mozgóban gyűlekeztek, míg a tömeg nagyrésze a főtér sorakozott fel, hogy a mikrofonokon keresztül hallgassa meg a pártvezetők beszédeit.

Déli 12 órakor vonatuk a terembe Dinu Bratianuval az élén a liberális párt vezetői. Tiberiu Mosoiu nyitotta meg a nagygyűlést. Üdvözölte a párt elnökét és a kormány tagjait, majd többek között a következőket mondotta:

— A határok közelsége bizonytalanságot szokott előidézni a lelkekben, mi azonban mentesek vagyunk az ilyen bizonytalanságtól és minden idegességtől. A világháborúban az utolsó szót a román hadsereg mondotta ki Kisujszállásnál, Kenterésnél és Szolnoknál. Az igazság tudatában állunk ezen a földön.

Dinu Bratianu emelkedett szólásra ezután:

Dinu Bratianu nagy beszéde

— Fegyverek zaja és revíziós beszédek nyugtalanságot idéztek elő a békét akaró népek között — kezdte beszédét Dinu Bratianu. — Két kérdés merül fel e pillanatban: fel lehet-e vetni a revíziót háború nélkül? Ez az egyik kérdés, amire csak nemmel válaszolhatunk. Igazságtalan-e a trianoni szerződés? — ez a második. A szerződéseket a győzők írják elő és nem a legyőzöttek. Ha összehasonlítjuk a trianoni békeszerződést a bucaresti szerződéssel, láthatjuk, mennyivel enyhébb az előbbi, mint az utóbbi. A világháború utáni békeszerződések a nemzetiségek önrendelkezési jogán épültek. Ardeal összlakosságának 19 százaléka volt magyar és itt elsősorban a falut kell szamba venni, mert a város kozmopolita volt. A 19 százalékos magyar lakosságból 11 százalék volt falusi és ebből 450 ezer főnyi tömeg a székelyek zárt egysége, mely külön nemzetiséget alkot. Ki beszélhet itt igazságtalanságról? Kívánatos volna, hogy azok az államférfiak, akik bombát dobnak az európai közvéleménybe, ténylegesen meggyőződjenek a való helyzettől.

— Minden erőnkkel meg fogjuk védeni nemzeti vagyunkat — folytatta Bratianu — és azt nem engedjük át senkinek. Románia katonai erőiben sem marad hátul. Az osztrák-magyar hadseregben a román ezredek voltak a legvittebbek. Marasestnél megvertük Mackensen seregeit. De nem elegendők a katonai erők, fegyverkezünk is kell. Az egész nemzet fel kell készülnie a háborúra. A mozgósítás nem érhet bennünket készületlenül. Feltétlenül szükség van a hadijpar nacionalizálására. De a polgári lakosságot is elő kell készíteni a mozgósításra. Románia nem akar háborút, békét akar, de amikor bajonetek fenyegetnek, nem nyujthatunk feljükk olajját.

Bratianu ezután a kisebbségekkel foglalkozott. Kijelentette, hogy a román állam mindig türelmet tanusított a kisebbségi lakosság iránt. Sohasem élt az erőszakos romanizálás eszközével, az adóztatásban sem gyakorolt nyomást a kisebbségekre, majd hangsúlyozta, hogy a liberális párt nacionalizmusa konstruktív és nem agresszív nacionalizmus.

Inculét a demokrácia mellett

Inculét helyettes miniszterelnök volt a következő szónok:

— Az olasz miniszterelnök revíziós beszéde — mondotta Inculét — nehéz és sűrű fellegket borított fejünk felé. Könnyű nagy-lelkűnek lenni mások rovására. Nem Magyarország a megcsontított, hanem Románia, mely ezer évig idegen uralom alatt

vértett. Miért felejtí ezt el Olaszország? Egyetlen talpalatnyi földet sem engedünk át. Mi semmit nem akarunk elnyomni, csak népünket akarjuk segíteni. Fenn akarjuk tartani és meg akarjuk óvni a demokráciát. Egyetlen osztály számára sem akarunk kiváltságokat, a szociális harmóniára törekszünk.

Nistor miniszter a bucovinai románság nevében szólal fel. Rámutat az ardeali románság egykori szenvedéseire és hangsúlyozza a vérel szerzett jogok érthetlenségét. Nem egy széthúzó vajdaság, hanem az egységes román nemzeti hazája ez — mondotta — mely meg fogja védeni jogait.

Az ipar- és kereskedelem nacionalizálása

Ezután Pop Valer ipari és kereskedelmi miniszter tartotta meg beszédét. Pénzügyi expozéval kezdte, amelyben rámutatott arra, hogy a kormány sikeresen biztosította a költségvetés egyensúlyát. Kifejtette, hogy a liberális kormányzás ideje alatt fokozódott a termelés és növekedett az export. A kormány

megőrzi a lej értékstabilitását és ezzel megakadályoz minden anarchiát az állami és magángazdaságban. Egyetlen feladat maradt nátra mondotta Pop Valer — és ez: az ipar és kereskedelem nacionalizálása. Nem nyulunk senkinek sem a jogaihoz. Nem akarjuk csökkenteni mások jogait. Megvédjük mindenki érdekét fajra és felekezetre való tekintet nélkül. De új tartományokat kaptunk, amelyekben erőszakos, ellenséges uralom alatt nem fejlődhetik oly mértékben a román lakosság, ahogy az számarányának megfelelt volna. Ki vehetné rossz néven tőlünk, ha mindenki jogának tiszteletben tartása mellett különös figyelmet szentelünk a román elemnek és elősegítjük fejlődését, hogy ne csak politikai, hanem gazdasági tekintetben is jelentős tényező legyen. Ma jelenik meg egy törvény, mely ipar-alap létesítését irányozza elő. Ebből az alappól gépeket és egyéb segítséget akarunk nyujtani az iparosoknak.

— Biztonságban akarunk élni határaink között — mondotta végül Pop Valer. Ezt a földet kétezer évig románok védtek és román vér áztatta. Határaink sérthetetlenek és aki érinteni akarja, betört fejjel fog visszahárítani.

Lepadatu beszéde

Lepadatu miniszter beszédében rámutat arra, hogy a békekonferencián a románok a Tiszáig követelték a határkiigazítást. Bratianu ott is hagyta akkor a békekonferenciát. A magyarok is beismerték, hogy enyhébb bántak velük akkor. Lepadatu ezután visszautasította a nemzeti parasztpárt azon vádjait, hogy a liberális kormány elhanyagolta az ardeali érdekeket és számokkal és adatokkal mutat rá a liberális kormány azon teljesítményeire, amelyek az ardeali érdekeket szolgálták.

Végül Dinu Bratianu emelkedik újra szólásra és ama kívánságának ad kifejezést, hogy a határokon túl is meghallják a román nép választát a revíziós megnyilatkozásokra. A nagygyűlés Mosoiu alminiszter zárószóval ért véget.

Délben háromszáz teritékes bankett volt a Kereskedelmi Csarnokban, majd délután visszautaztak Bucurestibe a kormány tagjai és a liberális párt vezetői.

Tegnap nagy antiszemita tüntetések voltak Budapesten

Az egyetlen és az uccákon is tüntettek a zsidók ellen

BUDAPEST, november 12. (Rador.) A magyar fővárosban tegnap újabb zsidóellenes zavargások adódtak nemcsak az utcákon, de az uccákon is. A rendőrség több letartóztatást eszközölt.

Sanghaj lakossága Kína összes erőforrásainak sürgős mozgósítását követeli Japán ellen

Shanghai, november 12. (Rador.) Száz-ezer shanghai kínai lakos, nagyrészt diákok és intellektuelek, kérényt intéztek a nankingi kormányhoz, amelyben sürgetik, hogy Kína minden forrását azonnal mozgósítsák az ország védelme érdekében és a japánokkal való tárgyalások során utasítsanak el minden olyan javaslatot, amely Kína területi egységét és felségjogait sért-

hetné. Kérjék a japán beavatkozás megszüntetését Kelet-Hopej ügyeiben, a Szuj-Yant fenyegető bandáknak nyújtott japán segítség megszüntetését, japán repülőknél Kína felett való átrepülésének betiltását, a négy keletkínai tartomány visszaszolgáltatását, Japán tartózkodását minden törvénytelen aktustól Kinában.

Kanada

Ujabb időben sokat beszélnek és irnak az angol koronatarományról, Kanadáról, amely erősen amerikanizálódik. Közben megfélekednek arról, hogy erre semmi szükség sincsen, mert hiszen Kanada lényegében északamerikai ország. Geográfiai tényeket nem lehet elvitatni. Az ötezer kilométer hosszúságú határ Kanada és az Egyesült Államok között tisztára képzelt vonal. A vonal mindkét részén az emberek nagyjából ugyanazt a beszédet beszélik, ugyanolyan szokások és világnézetük van és öltözködésükben is hasonlítanak egymásra. Ugyanazokat a filmeket nézik, ugyanazt a rádiót hallgatják, ugyanazokat a lapokat olvassák. Naponta ezek lépik át a határt, mintha nem is létezne. Nagy-Britanniát elvégre Kanadától mégis az Atlanti óceán szélessége választja el.

Földrajzi és történeti tények magyarázzák a Kanada és Egyesült Államok közötti szoros gazdasági kötelékeket. 1933-ban Kanada külföldi tőkéjét 6794 millió dollárra becsülik; ebből 3767 milliót investált az Egyesült Államok uniója, míg Anglia 2731 milliót. E jelentékeny angol tőkebefektetés ellenére Kanada „kulcsipara” nem áll amerikai befolyás alatt. Maga Kanada is tőkeerős ország és már ma azon igyekszik, hogy függetlenítse magát a külföldi tőke alól és hogy inkább exportáljon tőkét. Már ma közel kétfélmilliárd dollárt helyezett el Kanada a külföldön.

Amerika főleg azért helyezhetett el szokatlanul nagy tőkemennyiségeket Kanadában, mert a két ország közötti kereskedelem sokkal intenzívebb, mint a világ bármelyik más két országé. Azonban minden amerikanizálódási tendencia és az iparilag magas fejlettségű Unió vonzóereje ellenére Kanadában mégis érezhető bizonyos Amerika-ellenes hangulat. Ez megnyilatkozik abban a köznyelvben, amellyel némely kanadai az amerikai intézményekkel szemben viselkedik. Sokaknak nem tetszik az amerikai újságok szenzációskodása és az amerikai bíróságok számos olyan módszere, amely a modern jogszolgáltatással nehezen egyeztethető össze. Rámutatnak a bandák üzemleire és a politikai viszásságokra. Ezek az érzelmek azonban Kanadában nem éppen általánosak. A hangulat az Egyesült Államokkal és Nagy-Britanniával szemben változik a lakosság különböző csoportjainak helyzete szerint.

1931-ben volt legutóbb népszámlálás Kanadában. Ekkor 10 millió 376 ezer volt az ország lélekszáma. 51,8 százaléka a lakosságának brit származású, 28,2 francia, 20 pedig más európai. (Ebből az arányszámból le kell vonni az indiánok, japánok, kínaiak és négerek kicsiny számát.)

A brit származású kanadaiak természetesen Nagy-Britanniához vonzódnak. De vannak sokan, különösen Nyugat-Kanadában, akik leszármazásuk, vagy gazdasági okok következtében inkább vonzódnak az Egyesült Államokhoz. Rámutatnak arra a tényre, hogy Észak-Amerika természetesen közlekedési vonalait északraól dél felé futnak, a kelet felé irányuló kereskedelme mesterséges és hátrányára válik az ország bizonyos részeinek. Gazdasági visszaesések idején mindig szó van arról, hogy az angol dominiumot fel kell osztani és önálló egységeket kell alkotni az angol korona védelme alatt, míg bizonyos részeit az országnak hozzá kellene kapcsolni az Egyesült Államokhoz. Természetesen az e fajta javaslatokat soha komolyan nem mérlegelték.

A kanadai hangulat mindig függ a francia katolikus kisebbség állásfoglalásától. A francia katolikuság nemzet a nemzetben és több mint négyötöde Quebec tartomány lakosságának közülök kerül ki. Konzervatívok, vallásosak, szaporák, saját nyelvük, saját kulturájuk van, kitűnő iskolákkal, Quebec-ben a polgári jogot még

adta vissza
nek egy részét

vas közli a fő-
ését, mely sze-
z összes hidfők
olyón.

hogy a kor-
helyét. Largo
otájában lakik.
telnek az újabb

ádióleadó közli,
kormánypártiak
a kórházak tele-
sághoz fordul,
ket. A lakosság
a fővárost és
menekül. A fel-
villa-verdei hid-
rc folyik. A fel-
mértékben tart,
götti hadállás-

mintegy 30—40
ntasoktól, akik
nyokkal igazol-
n belül gyógyuló
edtek.

gyében a nyom-
mindedig azon-
nyre és egyet-
sem érkezett je-

Olaszország között

Reuter jelenté-
s körökben Bald-
bi kijelentései
lt ki, hogy meg-
utját Olasz- és
a két beszéd eny-
ti feszültséget.
ák és nem is erő-
Ciano gróf lá-
ia fővárosában.

Varsóban járt két ilőtiszt

Délután öt óra-
ra érkezett a Var-
t két repülőnek:
Pescupe kapitány-
eg várta a halál-
koporsókat len-
ászlók borították.
let volt, majd a
é vonult, ahol csü-
gikus sorsu repü-

észségesen tulescu

Titulescu volt kül-
k meglátogatták őt
hogy a volt külügy-
javul. Néhány heti
szatár San Moricba.
lését. Március körül
ába a volt külügy-

da? Ujabb bucaresti
met tőkecsoport mű-
az folytat tárgyaláso-
vezőkkel. A terv nem
mivel a Filatura Rom-
em tudott erre enge-
az Apertura fonóda-
lyezte. A német cso-
óta Bucurestiben tar-

CLUJ NYOMASA

BRAT

A vasgyűlése

Argetoianu nem t... Muzulmán-keresz...

Bucuresti, november... reszténpárt bucuresti egyidejűleg, Vaida Cluj Ploestin, Argetoianu beszélt hűveikhez. Egyszé... egész jobb- és a jobb... többeket megölnék. A Fehme-gyilkosok egyike lez a berlini rendőrtörök. Oriási transzparensek összetépett ruhájú zsidókat ábrázolnak a következő aláírással: „Igy fogják elhagyni a zsidók Németországot!” S ahol megtámadják és leütik a zsidókat az utcán az orvosi közbelépés sem segít, mert a segítségre siető orvost a zsidókkal együtt leiszurják.

Parchimban 35 zsidót, Baden 12 városában szinte valamennyit minden ok nélkül letartóztatják. Heilbronnban a Neckar egyik szigetén először tíz estén keresztül gyakorolnak a szavalókorussal, mielőtt „a népdült” megrendezik, s csak azután csapnak le a zsidókra. Gladenbach 16 zsidó lakosát egy esős éjszaka ingben cipelik ki az utcára, hogy átázzanak s megfagyjanak; amikor a hajnali szürkületben visszavezetik őket lakásaikba, odahaza mindent összerombolva s a lakást teljesen kifosztva találgák.

A világ és a ghetto „A középkorban — így prédikálta egy berlini rabbi — a ghettót este becsukták, betették az ajtót, elhúzták a reteszt, az ember jött a világból és hazament a ghettoba. Ma fordítva van. Ha a házaink ajtajait be tesszük magunk mögött, egy a ghettoból térünk haza. A piacokon és az országutakon, a vendéglőkben, mindenütt ott a ghetto. Az ismertető jele: nincs szomszéd! Az élet mindenütt ismeri a szomszédot. A német zsidó a kisvárosban szomszéd nélkül él. A gyermekeinek nincsenek szomszédgyerekeik. Minden sorscsapás közül ez a legkeményebb.”

A tett Voltak jó emberek, akik a diák Dávidot Bernben két éven át körülvették. A háziasszony és barátja, ahol Dávid egy-egy évig lakott, igazi berniek, a fiatal idegent jóval az albiól megüldözöleten felül szellették. Még ma is, amikor az egész világ elfordul tőle, ezek az „árja” svájciak szilárdan kitartanak mellette: jószágok a szemé, mondják és gyermeki a kedélye. Tanult, de rendszertelenül és keveset; amikor azonban tétlen napjain megkérdezték, hogy miért nem megy a klinikára, a betegsége utalt és félelemtel pillantásokkal mondta: „En szeretnék! De nem tudok! Mit tegyek!” Nem engedte, hogy tréfálkozzanak vele, szegénylős volt. Azután ismét neki vetette magát a munkának és gyűjtötte a könyvtárban a rákos esetek leírását, amiről doktorálni ké szült.

Erősebben vonzotta népe vallási bölcselete. Bernben élt egy jogoszláv, ortodox keresztény, tulajdonképpen kereskedő, de igen tanult, földijéhez Platon szeretete kötötte. Ha a körülbelül husz évvel fiatalabb barától beszélt, az arca kivilágosodik. Ismerete a gyöngeségeit s szláv módon megbocsátotta azokat az eleve elrendelés és a betegség jogán; de különben nyílt szív, hű érzület, tiszta törekvés, amit felismert Dávidon, a diákon és ezért kitart mellette örökké. Vele tanulmányozza az Atyák mondásait s vitatkozik görög-héber problémák felett; s ha a gyerekek jönnek, vagy a kutya, akkor Dávid tüstént még sakk partiját is abbahagyja és azokkal játszik, mint a jó, a szomorú és gyengéd emberek.

(Folytatjuk) — Führer-infláció. A Völkischer Beobachter írja: „A hatalomátvétel után az általános gleichschaltolás folyamán felmerült a törekvés, hogy az új nemzeti szocialista fogalmakat átvigyék a régi szervezetre. Azt hitték, hogy ezzel a tisztán formai alkalmazkodással eleget tettek a nemzeti szocializmusnak. Minden, nyárszolgálati egyesület elnök egyesületi „Führer”-nek nevezte magát. Valóságos Führer-infláció keletkezett. A tényeknek és a Führer s a nemzeti szocialista értelemben vett közösség fogalmának ellentmond az, hogy „Führer”-nek nevezzünk mindenkit, aki valamilyen embercsoport élén áll. Legkevésbé tarthatnak azonban számot ilyen elnevezésre azok a hivatalvezetők és politikai vezetők, akik állítólagos Führerségükből a maguk számára csupán jogokat, a mások számára pedig csupán kötelességeket származtatnak.”

Térjünk a goghoz. Mindenekelőtt a pártnak elég s toboroznia. 25 ez ha a rendezők 2 tanak. Egy-két

EMIL LUDWIG:

GYILKOSSÁG DAVOSBAN

(4)

mindig a Cide Napoleon szerint gyakorolják. Mint a francia pionerek utódjai, akik három-négyszáz évvel azelőtt jöttek az országba, nagyon szeretik Kanadát, különösen tartományukat Quebecet, amelyn olyan hűséggel csüngnek, mint a franciák otthon, különböző provinciáikon.

Ellentétben a franciaországi lakossággal, a kanadai franciák a legtermékenyebbek az egész országban. Ha a mai tempóban fognak szaporodni, könnyen meglehet, hogy néhány év múlva majorizálják az országot. Már ezért is féltékenyen őrködnek alkotmányos jogaikra, amelyből jöttányit nem engednek.

Quebecben nehéz letelepedni újonnan jött angolnak, vagy más nemzetiségűnek. Egyébként nehéz megélni közöttük, mert az ipar- és kereskedelem terén nehéz velük versenyezni. Rendkívül ügyesek, szorgalmasok, és józanok. Amikor szórakozásról, a franciák azok, akik ez ellen a meghatározottabban tiltakoznak. Attól tartanak ugyanis, hogy ebben az esetben sokat veszítenének autonómiájukból.

A kanadai franciák már ezért is Nagy-Britannia mellé állanak, Angliától remélik és várják jogaik megszilárdítását. A kanadai parlamentben az angol többség ugyan állandóan azon dolgozik, hogy megváltoztassák a kanadai franciák évszázados alkotmányát, de ezek mindig módját tudják ejteni, hogy az angol parlament ellensúlyozza a kanadaiak törekvéseit. A háborus konfliktusok ellen a kanadai franciák mindig a meghatározottabban ágaskodnak, bár ugyanezt el lehet mondani a többi kanadaiokról is, akik sem a diktatúrának, sem pedig a háborúnak nem voltak hívei és most sem azok.

A világdíjnyertes
Földes Jolán
„Halászó Macska”
uccaja" LEPAGE-nál Cluj. Fizve 53 lej, kötve 72 lej. Postán utánvétellel.

Vérgyalázás

„Kétségtelenül a zsidó szintén ember” — írja Göbbels miniszter, aki a zsidó Gundolf tanítványa volt. „Am a bolha szintén állat s nekünk mégis kötelességünk ártalmatlanná tenni.” Még találóbban a birodalmi sportügyek hivatalos orgánuma: „A vad állatokat vajdon, amelyek embereket esznek nem ölnék meg azonnal, mégha teljesen hasonlítanak is az emberhez s vajdon a zsidók mi egyebek, ha nem emberek?” Vagy pedig Malitz, berlini sportvezér nyilatkozata: „A zsidókat ki kell zárni, mert rosszabbak, mint a kolera, a tüdőpestis, a szifilisz, rosszabbak a gyújtogató kalmilkóktól hordóknál, rosszabbak a tüzvesznél, a gáttörésnél, a szarvaszagnál, a mérgezőgöknél.” Schemm bajor kultuszminiszter pedig: „A fajidegen fehérje méreg. A kísérletek egész soráról számolhatnánk be, hogy hogyan tehetek el láb alól egy olyan óriási kolosszust, mint az elefánt, fajidegen fehérjével.”

De vajdon nem egyedülálló bolond ez? — kérdezi a diák megegyeszer. Nem. Ezek mind pártvezetők. És mit mond maga a „Führer”? Dávid a „Mein Kampf”-ban olvassa:

„A feketehegyi zsidó gyerek órák hosszat les sátrán gyönyörrel a képén a gyanútlan lányra, akit a vérvél meggyaláz és ezzel a lányt a népétől elrabolja.” És amikor Streichernek a születésnapja volt, Hitler egy beszédben ünnepele s az a nürnbergi bíróság, amely egy évtizeddel azelőtt Streichert morális értelemben alkalmatlannak minősítette tanári állás betöltésére, ma ezüst fogantus lovagpálcával ajándékozta meg.

A kakuk és a zsidó

A diák elgondolkozik a nevelésen, összehasonlítja az ő otthoni, vallásos nevelését ismerősei liberális nevelésével s átfigyel a mostani Németországra és kéri, vajdon kimélik-e legalább a gyermekeket Németországban? Csak ugyanazt a Stürmer számot kell fellepuznia s ott gyermekevelekre és képekre bukkan s egy tízéves fiu iskolai dolgozatára.

aminek a címe: „A kakuk és a zsidó”. Itt van azután még egy tanítónő — Storza gróf írta meg egy genfi folyóiratban — aki reggel, amikor magasaemelt kezekkel a tejet osztja ki a gyerekek közt, hirtelen megáll és elkiáltja magát: „Mars innen, te zsidó! A legközelebbi!” Vagy pedig: Diezben a zsidó árvaház előtt tömeg verődik össze és ordít: „Zsidó fattyuk! Fojtsátok meg a gaz porontyokat!”

Becsület! Milyen büszkén hangzik fel ez a szó a Harmadik Birodalom szónoklataiban és dalaiban! A diák Dávidot misem hozza hevesebben indulatba: mint elnyomott nép tagja, mint betegség által nyomorított teremtmény egész ifjúságán keresztül nem ez a becsületérzés tartotta fenn és emelte? Nem kényszerült-e ő is, mint Goethe összehasonlítani a német sorsot a zsidó sorssal? Ki értette meg jobban Versailles, mint az állandóan elnyomott zsidóság, amit csupán belső értékei érzése tartott fenn. Becsület! És Dávid, a diák kutak azután, ami népe becsületéből a másik nép üldözése közepette még megmaradt. Egy országsszerte milliószámban terjesztett röpirat:

Német néptárs tudod-e,
Hogy a zsidó erőszakot tesz fiadon,
A feleséged meggyalázza,
A nővéred meggyalázza,
A menyasszonyod meggyalázza,
A szüleid leöli,
A tulajdonod ellopja,
A becsületed megveti,
Az erkölcsöd gunyolja,
A templomod lerombolja,
A kultúrát elsenyveszti,
Hogy a fajod megméltelyezi?

„Ezért követeljük: németek számára, akik nemájakkal érintkeznek nemileg a fegyházbüntetést, visszacsés esetén a halálós ítéletet. Az ilyen érintkezésből származó ivadékokat terméketlenül kell tenni. Nem lehetnek állampolgárok.”

A disznó zsidó

A diák olvas: Számos német városban megtöltik a zsidóknak a fürdést a folyókban és a tavakban. Tözl fürdőről négyszáz beteg zsidó vendégnek kell huszonégy óra alatt elmenekülni, Magdeburgban tilos zsidóknak villamoson utazni, a Spreeben halászni, a frank városokban borotválkozni, a berlini sétatereken székét bérelni, Wolftratshausenban a zsidók teheneit a falu bikájához vezetni, Tilsitben zsidóknak kenyeret eladni, Halleben csak délelben tizenkettőtől fél egyig, Hesseben minden kórházat becsuktak előlük, Rheingauban nem engedik őket hajón utazni, Hamburgba színházba járni, Magdeburgban a könyvtárakat és muzeumokat látogatni, Dortmundban nem tehetik be a lábukat a zalogházba, Rosenheimban a sétaterekre.

Képeken látja Dávid, a diák, amint zsidó orvosokat és ügyvédeket vezetnek az utcákon keresztül éjjeli edénnyel a kezükben, a nyakukban egy táblával: „En egy disznó zsidó vagyok: meggyaláztam egy német lányt.” Ha azután pörre kerül a dolog, mint pl. Magdeburgban Hirschwald tanító esetében, ugy a lányok minden ilyen kísérletet tagadnak, a hamisított naplók alapján azonban a sok tanítványai miatt irigyelt tanítót fegyházbüntetésre ítélik.

S mindez a sok gyalázat semmi Göbbels miniszter ama tilalmával szemben, amely a háborus emlékműveken megtiltja az elesett zsidó katonák nevének a feltüntetését. Ez a rendelkezés Dávidot gyökereiben rázza meg. Meghalt szabad volt nekik, — tizenkétezer zsidó esett el Németországért. Az emlékoszlopokról azonban le kell törölni a nevüket. Vajdon érhet becsúgyó ifjat hatalmasabb útés? Hogyan, tette föl a kérdést Dávid, hátha az ismeretlen katona koporsójában ama tizenkétezer zsidó egyike nyugszik?

Pogromok

Ezt a hosszan tomboló vihart két ízben remegtetik meg mennykőcsapások: a németek szemében ugylátszik a nyár, mely az északi országok lakóit kicsalja a szobából, a legalkalmasabb az aktív pogrom pillanatára. Az első 1934 júliusában tré ki.

Már megelőzőleg rajtaütött egy Fehme-gyilkos medve elybarátjaival a csöpp frankföldi városokban, Gunzenhausenben egy kis zsidó közösségen: feltépték az ajtókat, kicibálták a férfiakat és asszonyokat, s megvesszőzték és megkínózták, a hetvenöt éves Rosenfeldert összeszurkálták, a harmincéves Rosenaut a kerítésre akasztották. Azután a Stürmer „rituális-gyilkosság” számával felizgatták a népet. Egyidejűleg a „Judenkennner” című lap halálbüntetést kér minden zsidóra, aki

Egy milliót nyert egy könyvelő

(Az Allami Sorsjáték, amely igen fontos hivatást tölt be szociális téren, hiszen a köz-kórházak költségeinek egy részét fizeti, játékosait is elhalmozza minden hónapban milliókkal. A sorsjáték által beszédett összegnek legnagyobb részét az ország minden tájékán élő nyertesek között osztják szét. Eppen ezért várja mindenki izgalommal a hónap 15-ét, amely boldogságot és meglepetést hoz. Az Allami Sorsjáték Hivatalos Arudája, ez a hatalmas, pontos és szerencsés szervezet, az alapításától eltelt öt hónap alatt az ardeali játékosok között hat, egyenként MILLIOS nyereményt osztott szét, nem is beszélve számtalan egyéb nyereményről.)

Még alig telt el 30 nap, mióta Oradean EGY MILLIÓT fizetett ki és a közönség újra tanuja lett egy újabb EGY MILLIOS nyeremény kifizetésének, amelyet a 169.221 számú melléksorsjegy nyert. A szerencsés

nyerő ULLMANN SAMUEL ur, egy magán-vállalat könyvelője Oradean. Amikor a hírt közölték vele, nemcsak hogy nem akarta hinni, hogy a szerencse éppen őt választotta, de azt hitte, hogy rossz tréfáról van szó és még a Hivatalos Sorsjegyrudá oradeai fiókjának az igazgatóját sem akarta fogadni. Az egyetlen meggyőző érvelés azonban hatott: kifizettek kezeihez 100.000 lej előleget a millióra. A szakmók embereit jellemző óvatossággal Ullmann ur, miután az oradeai közönség kíváncsi pillantásai közepette felvette a milliót, azt szépen elhelyezte az egyik ortani bankba.

Az Allami Sorsjáték Hivatalos Arudája valóságos rekordot teremtett, amikor minden hónapban a nagy nyereményeket osztotta szét Ardeal nagyvárosai: Arad, Cluj, Bistrita, Sighet, Timisoara, Oradea között. Hamarosan sor kerül a többi városra is...

A vasárnapi jobboldali gyűlések és kongresszusok utórezgése

Argetoianu nem takarja el az arcát, ha baltát lát az ifjuság kezében. Muzulmán-keresztény-nemzetiek római üdvözlése a „nagy” fölvonuláson

Bucuresti, november 12. A nemzeti keresztény párt bucuresti kongresszusával egyidejűleg, Vaida Clujon, George Brațianu Ploestin, Argetoianu pedig a fővárosban beszélt híveinek. Egyszóval vasárnap az egész jobb- és a jobbközép felvonult s kifejtette programját, az új parlamenti szeszzió küszöbén.

Vaida és George Brațianu ezúttal a külpolitikára helyezték különösebb súlyt. Mussolini eddigi hálványozói igyekeztek rektifikálni álláspontjukat s egyúttal igyekeztek igazolni Mussolini milánói revíziós nyilatkozatait.

Argetoianu általános program beszédet tartott. Ez a cinikus öreg politikus ezúttal is eredeti volt. S miután mindig praktikus ember, praktikus eszközökhöz folyamodott. Mialatt a lövészteretén Cuza és Goga galambokat eresztettek szélnek, amelyek Hitlernek, Mussolininek, Franco generálisnak és Degrellenek vitték a romániai fasiszták üdvözlését, Argetoianu hazai fasizmust tálat fel híveinek. Bebizonyította, hogy nacionalizmus dolgában még lehet licitálni s egy csepásra tullicitálta Vaidát, Czuzát és Zelea Codreanut. Argetoianu, ez a minden hájjal megkent és mindenre kapható öreg róka úgy rendezte el a dolgokat, hogy a szélsőjobboldal, legjobboldalibb szárnyára került.

Mindenekelőtt a politikai élet tüzes vassal való megtisztítását „követelte”. „Elég volt a politikából. Jöjjenek a tettek emberei, jöjjen a vasmarok, amely torkon ragadja a politika hiénáit, ezt a gyűlevész népséget, amely csak saját meggazdagodását igyekszik elérni, az ország véres verejtékéből!”

Igy beszélt Argetoianu, az 1931-es kormánytényleges feje, akinek kormányzása alatt soha nem tapasztalt méreteket öltött a korrupció, akinek kormányzása alatt hemzsegték a minisztériumokban a politikai kalandorok. Az ő kormányja alatt a feje tetejére állott minden, hónapokon keresztül nem kaptak fizetést az állami tisztviselők, a katonatisztek, egymásután bukta meg a bankok, a káosz ijjesztő méreteket öltött s a konverziós-demagógia igyekezett elterelni a káoszról a közvélemény figyelmét.

Ezért volt erkölcsi bátorsága Argetoianunak vasárnap egy „becsületes és tapasztalt” emberekből álló kormányt követelni s a nép érezze, hogy a kormányt vaskezek markolták meg.

Igy beszélt Argetoianu, diktátori pózból. A becsületes és tapasztalt ember, ki más lehet, mint ő és ismert hívei (lásd Finkelsteint: a hazai román-zsidók elnökét).

S miután azzal vádolja az ifjuságot, hogy nem foglalkozik eleget könyveivel, elismeri, hogy ennek az ifjuságnak nem szabód nacionalista elánja elé gátat vetni. „En nem takarom el az arcot, ha baltát látok az ifjuság kezében...” — mondja a „miniszterelnök jelölt” Argetoianu.

A továbbiakban követeli a gyűlekezési jog felfüggesztését, „... mert két világ áll ma szemtől-szemben, az anarchia és a rend világa...” (Ezért nem takarja el az ifjuság kezében.) Ezért tekinti Argetoianu a Duce milánói beszédét: „... kegyeletes könnyűcseppnek egy hü kutya sirján.”

Este a banketten, a pezsgős üvegek között, Argetoianu megfedekezett, napközben tartott programbeszédéről, levette az álarcot s beismerte: „Ha farkasok közé kerülsz, velük együtt kell üvöltönnöd!” Eszerint az agrár-párt elnöke végeredményben beismeri, hogy csak kénszerűségből üvölt a jobboldaliakkal együtt.

Térjünk a gogista-cuzista kongresszushoz.

Mindenekelőtt el kell ismernünk, hogy a pártnak elég sok embert sikerült összehoznia. 25 ezer fölvonuló akkor is sok, ha a rendezők 250 ezer résztvevőre számítottak. Egy-két nulla nem számít náluk.

Az elnöki tribünön a hitlerista és a romániai antiszemita zászlókon kívül egy piros-sárga-piros lobogó is lengett. Csak később tudtuk meg, hogy Franco generális zászlójáról van szó. A Duce zászlója, a milánói beszéd miatt nem tűzték ki. A Duce várható volt még egy hétig. Milyen ditirambusokban zengtek volna feléje a vasárnapi kongresszus szónokai...

Igen jellemző volt a fölvonuló híveknek a dobudzsai oszlopa, amelyben egész sereg turbán tűnt föl: A nemzeti keresztény párt

muzulmán vallású hívei. Amióta Hitler a törököket is bevette a nagy árja családba, a bazarsziki jámbor muzulmánok nem férnek a bőrükben. Olyan római tisztelgést vágtak ki, hogy csak úgy zúgott.

A „két diktátor” közben megéhezett s a hevenyészett ebédet fogyasztva teli szájjal, villával a kezükben válaszoltak az üdvözlésre. Nem lehet tőlük rossz néven venni, későre járt az idő. Goga és Cuza, a két diktátor, megfedekezett, hogy a fölvonuló kongresszisták legalább olyan éhesek, mint ők.

Jelentettük, hogy Galati közelében egy a bucuresti cuzista kongresszusról visszatérő vonat kiskilott, egy vasuti kocsi felfordult s mintegy 50 basarabiai paraszt elég komolyan megsebesült.

Az istenfélő hívek Isten ujját látták a vasuti szerencsétlenségben. A bucuresti rossz nyelvek pedig azt a következtetést vonták le, hogy az isteni segítség is elpártolt a jobboldaltól. (h. e.)

A zsidó frontharcosok ünnepélyes felvonulása London uccáin

Eduard király a zsidó frontharcosokhoz

London, november 12. November 8-án rendezték meg hagyományos ünnepélyüket a volt zsidó frontharcosok a háboruban elesett hősök emlékére. Az ünnepség keretében 8500 zsidó frontharcos vonult el a londoni Horse Guards Parade Field-en Lord Milne marsall előtt, aki a tisztelgést fogadta. Harmincezer főnyi tömeg nézte végig az imponáns fölvonulást. A katonai ismétlést dr. I. H. Hertz, az angol birodalom főbírája és Gollop tábori rabbi vezették és azt a londoni rádió is közvetítette. Az „Adon Olam” zsolthár-himnusz a skót gárda zenekara játszotta. Egyperces néma csend után a Viktoria-nagykereszt két zsidó tulajdonosa, Leonard Keyser és Jach White, magen-david alakú koszorút helyeztek az ismeretlen katona síremlékére.

Este bankett volt az Albert Hallban, amelynek keretében olvasta fel Neville Laski, a Board of Deputies elnöke Eduard király üzenetét a zsidó frontharcosoknak. Az üzenet így yhangzik:

„A király őszinte köszönetét fejezi ki ezen megnyilatkozás összes résztvevőinek a lojalitás és jókívánságok biztosításáért, amit nagy becsben tart öfelsege.”

Reading márkí (a volt indiai alkirály fia) szólalt fel ezután és igen határos beszéd keretében mutatta be a jelenlevőknek, a bankett nagy vendégét, Lord Milne marsallt. Reading márkí az angol fasiszták

uniformis-igényére célozva, többek között a következőket mondta:

— Ötvenezer zsidó, akik a világháborúban harcoltak Angliáért, esett el vagy halt meg az elmúlt 20 év alatt. Ha manapság azzal az égő kívánsággal járnak Angliában emberek, hogy uniformist viseljenek, úgy bőségesen rendelkezésükre állanak a halott zsidó katonák egyenruhái. Ezek az urak jobban tennék, ha a király uniformisában megőriznék az angol birodalom békéjét, minthogy fekete uniformisokban a békét rontsák London East End-ben. A jeruzsálemi Skopus-hegyen, a katonai temetőben örök bajtársi szövetségben nyugosznak egymás mellett keresztény, zsidó és muzulmán katonák. Emberek, akik ma fajokat fajok ellen és felekezeteket felekezetek ellen izgatnak, ezeknek a halottaknak az emléket gyalázzák.

Lord Milne marsall a következőket mondta:

— Bajtársaim a király szolgálatában! Jogotok van a büszkeségre azért, amit Angliáért tettetek. Mert ti többet tettetek, mint amennyi felekezetetek számarányának az összességhez viszonyítva megfelel. Ti frontharcosok megvédhetitek a békét. Eszembe jut a nagy zsidó Disraeli szava, aki a parlamentben mondta: „Anglia erejétől függ a világ békéje”. Ma ez a helyzet.

Select Muzgó

Select Muzgó

Korda Sándor hatalmas filmje: Bozambo

főszerepben: PAUL ROBESON világhírű néger bariton

Tragikusvégű botrányt rendezett a manasturi uton egy részeg munkás

Meg akarta ölni az autobus-sofőröket és öt sebezte halálra a rendőrgolyó

Cluj, november 12. Roman Jacob aszfaltoló munkás tegnap délután fél öt óra tájban holtrészegen ment végig a manasturi uton. A Mentőállomás mellett, Roman fel akart szállani egy autobuszra, a kalauzno azonban nem vette fel a részeg embert, az autobus-szabályzat idevonatkozó előírása alapján.

Roman azonban nem hagyta magát egykönnyen. Felkapaszkodott az autobus lépcsőjére és sehogysem akart onnan leszállani. Az autobus elindult és az aszfaltmunkás elveszteve egyensúlyát, leesett a kövezetre. Súlyosabb sérüléseket azonban nem szenvedett, csak a fejét ütötte meg egy kicsit.

Részeg dühe azonban most tört ki csak teljes egészében. Kirántotta zsebkését és magasratartva rohant felfelé a Manasturon, vadul ordítva, hogy megöl minden

autobuszkalauzt és autobusz-sofört.

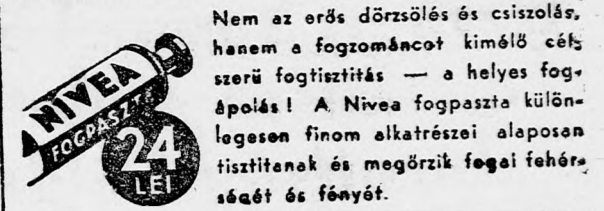
Több arra haladó autobus elé állott, hogy feltartóztassa azokat, a kocsik azonban szerencsésen kikerültek, míg végre a Kálváriához jutott, ahol éppen akkor akart visszafelé indulni az 527-es számú autobus, amelyet Buksa Béla sofőr vezetett.

Roman az autobus elé ugrott és harásny hangozva szidni kezdte a sofört. Bucsa eléje állt, már-már verekedésre került köztük a sor, Roman felkapaszkodott az autobus első kerekére és beakarta törni a kocsit ablakát, amikor

Bárgian, közelben posztoló közrendőr a színhelyre érkezett és szét választotta a két már-már verekedő embert.

Bárgian be akarta kisérni a részeg embert a rendőrségre, ekkora azonban a közzele került a felesége Romannak, aki meg

Tisztítsa, de ne csiszolja

Nem az erős dörzsölés és csiszolás, hanem a fogpászta kimélt cely szerű fogtisztítás — a helyes fogápolás! A Nivea fogpászta különlegesen finom alkotórészei alaposan tisztítanak és megőrzik fogai fehér, selym és fényét.

Kérte a rendört, hogy ne bántsa férjét, s hazaviszi és nem lesz több botrány.

Alighogy azonban Roman eltávozott a rendör közeléből, újra kezdődött a lárma és kiabálás, hatalmas tömeg gyült össze, Bárgian rendör pedig látva, hogy tehetetlen a tömeggel szemben a hatodik kerületi rendörségre telefonált segítségért, ahonnan nemsokára megérkezett a helyszínre Báiat detektív és Tarnavean Miron közrendör, akik azonban nem találták meg a botrányokozót a megjelölt helyen.

Eőiat betért az egyik parasztházba, hogy a részeg ember után érdeklődjék, Tarnavean pedig az uton kereste tovább.

Néhány perc múlva szembe is találkozott a közrendör Romannal. Villogó szemekkel állott az út közepén, kését szájában tartotta és kezeivel vadul intgetett egy közeledő autobusznak, hogy álljon meg.

Tarnavean melléje lépett és felhívta a garázdálkodó embert, hogy kövesse a rendörségre. Ugyanekkor visszaérkezett a helyszínre Bárgan, és a másik rendör is, közrefogták Roman és megindultak a rendörség felé.

Roman mintegy 50—60 lépést haladt nyugodtan a két rendör között, egy adott pillanatban azonban meggondolta magát és kiugrott a rendörök közül, újra elő kapta kését és vadul hadonászni kezdett, hogy megölje a rendöröket.

A manasturi ucca teljesen benépesedett, a lakosok kijöttek a házaik elé és a részeg Roman pártjára állottak. A hangulat mind fenyegetőbb lett. Az ucca népe köveket kapott fel és megdobálta a rendöröket, mire

Bárgan közrendör a szorongatott helyzetet látva, otthagya a tömeget és a mezők felé elmenekült.

Tarnavean azonban nem akart menekülni. Kirántotta a revolvert és egymásután többször rákiáltott a részeg emberre, hogy adja meg magát, mert lelövi. Roman nem engedelmeskedett. Tarnavean rendör erre az aszfaltmunkás lábai elé lött, a földbe. Ez mégjobban feldühödött és rárohant a rendörre. Tarnavean másodszer lött és a combját találta el Romannak. A részeg munkás azonban nem törődött sebével és ráugrott a rendörre.

Tarnavean harmadszor lött és

a golyó a munkás tudóján halott keresztül. Ezután már a rendörnek is menekülnie kellett. Átugrott egy kerítésen és futólépésben rohant vissza a hatodik kerületi rendörség felé. Eppen csak beugorhatott azonban a rendörség kapuján, amikor megérkeztek oda is a manasturiak, akik kövekkal akarták megostromolni a rendörséget.

Több rendör jött ki töltött puskákkal az altó elé, segítséget kértek a központi rendörségtől, de közben Crisan Joan rendöraltiszt lecsendesítette a tüntetőket.

Megérkezett a mentőautó és a rendörségi kocsi, Drághicu dr. rendőrigazgatóval, Roman a mentőállomásra akartak szállítani, de időközben kiszendvedett.

Tarnavean rendör ezután jelentkezett Drághicun igazgatónál és sirva jelentette, hogy megölt egy embert és kérte, hogy indíttassa meg ellene a vizsgálatot. Hivatkozott arra, hogy tettét jogos önvédelemből volt kénytelen elkövetni.

Drághicu jegyzőkönyvbe foglalta a rendör vallomását, jelentette az ügyet az ügyészségnek, amely emberölés címén emelt vádat a közrendör ellen.

Eddig, mintegy huszonkét helyszíni tanút hallgattak ki, akik mindnyájan azt vallották, hogy a rendör önvédelemből követte el tettét.

UJ

UJ

Verel: **A kispolgár**

HALÁLA. — Szűköss viszonyok. — Elidegenedés. 115 lej LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket.

Herbert Samuel és Weizmann Chaim optimista nyilatkozatai a királyi bizottság küldetéséről és az új bevándorlási kvótáról

Az exekutív hivatalos állásfoglalása az új certifikát-kvóta ügyében. Nem végleges az arabok határozata a királyi bizottság bojkottálására vonatkozólag

Jeruzsálem, november 12. A Jewish Agency exekutívje nyilatkozatot tett közszé az új bevándorlási kvóta kapcsán, melyben sajnálatát fejezi ki afelől, hogy oly kevés munkás certifikátot adott a kormány erre a félére a Jewish Agencynek, hogy azzal az ország gazdaságának legégetőbb szükségleteit sem lehet kielégíteni. A bevándorlási kvóta megszavazásának azonban ennek ellenére is fontos elvi jelentősége van — mondja a kommuniké — amennyiben ez alkalommal

nem a palesztinai főkormányzó, hanem a londoni kormány döntött a bevándorlási kvóta ügyében

és az erről szóló határozatot a parlamentben jelentette be a gyarmatiügyi miniszter. Nem a kivándorlási kvóta mérete volt a lényeges pont, hanem a kérdés, hogy felfüggeszték-e a zsidó bevándorlást, vagy fenntartásuk-e annak folytonosságát. A nyilatkozat ezután hangsúlyozza, hogy a hathónapos arab terror első sorban a zsidó bevándorlás ellen irányult. Az exekutív ezért elégtétellel állapítja meg, hogy a mandatórius hatalom hű marad azon, többszörösen megismételt kijelentéséhez, hogy nem enged a terror nyomásának és a kabinet legutóbbi határozatában is kifejezésre jut ez a magatartás. Ez a fontos döntés azonban nem jelenti még a harc végét, amelyet a jövőért kell folytatnunk. A zsidó bevándorlást és a mi egész palesztinai építómunkánkat komoly veszedelem fenyegetik még és ezért rendkívül fontos, hogy a zsidó nép minden

Arthur Weigall
NERO

380 lap, remek kiállításban, füze 139 lej. Az Athenaeum életregénysorozatában. (Graves: Claudius — Claudius, az Isten. — Sieburg: Robespierre, — Brion: Attila élete). LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel.

erejét alapvető palesztinai jogainak fenntartására összpontosítsa.

A „Haarec“ című héber napilap az angol lelkiismeret győzelmének könyvével el az új bevándorlási kvóta megszavazását. „Bármilyen alacsony is a certifikát-kvóta — írja a lap, — bátorítást jelent az a zsidók számára, hogy folytassák Nemzeti Otthonuk felépítését.

Nem végleges az arabok bojkottálására a királyi bizottság állásfoglalása

A legfőbb arab bizottság, melynek körében súlyos csatlódást váltott ki a gyarmatiügyi miniszter parlamenti nyilatkozata a zsidó bevándorlási kvóta kapcsán, küldöttséget mentett a palesztinai főkormányzóhoz. A delegáció emlékiratot nyújtott át a főkormányzónak, melyben az arabok tiltakozásukat jelentik be a kormány azon elhatározása ellen, hogy nem függeszti fel a zsidó bevándorlást. A kihallgatás után gyűlést tartott a legfőbb arab bizottság és a radikális tagok nyomására mondta ki a királyi bizottság bojkottálását. Az erről szóló határozatot azonban nem tekintik véglegesnek. Az arab lapok ugyanis még mindig nem közölték a határozatot, ezzel szemben Auni bey Abdul Hadi, a bizottság titkára és dr. Khaldi jeruzsálemi polgármester Ammanba utaztak, hogy Abdulla emirrel tanácskozzanak az új bevándorlási engedély megszavazása által teremtett politikai helyzetről, ami szintén arra mutat, hogy az arabok határozata nem végleges a királyi bizottsággal szemben tanúsítandó magatartás kérdésében.

Herbert Samuel optimista nyilatkozata

London, november 12. A királyi bizottság Palesztinába való elindulása és a bevándorlási kvóta bejelentése után Sir Herbert Samuel és dr. Weizmann Chaim nyilatkozatban foglaltak állást az új helyzettel szemben. A két nyilatkozat a héber egyetem barátainak gyűlésén hangzott el Londonban. Sir

FISCHER ADOLF,

a prágai opera híres tenorja külföldi hatalmas sikeres turnéja után a cluji

ROMÁN OPERÁ-ban

szerepel, két előadás keretében.

Vasárnap, november 15:

Hétfő, november 16:

Lohengrin

Tannhäuser

Mérsékeltén emelt helyárak.

Bérletek érvénytelenek.

Herbert Samuel, Palesztina első kormányzója többek között a következőket mondta:

— Nincs ellentét aközött, amit a háboru alatt egyrészt, a zsidóknak, másrészt az araboknak ígértek. Nem igaz, hogy ezeket az ígéreket nem lehet összeegyeztetni. Remélem, hogy a Palesztinába indult királyi bizottság autoritativ véleményét fog nyilvánítani arról, hogyan egyeztetendők össze ezek az ígéretek. A zsidóknak a jelenlegi helyzetre való tekintettel optimista álláspontra kell helyezkedniük.

Weizmann nyilatkozata

Dr. Weizmann Chaim a következőket nyilatkozta tette:

— Elképzelhetetlen, hogy a mi munkáinkat felfüggeszték Palesztinában. Súlyos harcot kell folytatnunk, ami nem ijeszt el bennünket.

Örvendünk annak, hogy nem zárták el Palesztina kapuit, melyek továbbra is nyitva maradnak a zsidók számára, jóllehet sok minden történt annak érdekében, hogy elzárják ezeket a kapukat.

Igaz, nagyon kevés certifikátot kaptunk; de fontos az, hogy Palesztina kapui továbbra is nyitva maradnak. Nincs okunk arra, hogy optimisták legyünk, de pesszimizmusra sem.

St. Zweig:

Maria Anoinette
két kötet. Prop. kiadás. 570 lap, füze 99 lej. LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel.

KÖZGAZDASÁG

Megvonják az iparpártolási törvény kedvezményeit mindazoktól a vállalatoktól, amelyek nem tesznek eleget a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény rendelkezéseinek

Bucuresti, november 12. (Az Uj Kelet tud.) November 10-én kelt királyi rendelettel módosította a kormány az iparpártolási törvény szövegét. A módosító rendelet a következőképp hangzik:

1. szakasz. Az 1912 évi iparpártolási törvény, melynek az ipari vállalatokra vonatkozó 11-ik szakasza 1933 április 1-én, majd meghosszabbítás révén 1936 december 31-én jár le, 1937 december 31-ig meghosszabbítás nyer.
2. szakasz. Az 1912 évi iparpártolási törvény kedvezményeit a jövőben csak azok a vállalatok nyerhetik el, amelyek a román munka védelméről szóló törvény rendelkezéseinek eleget tesznek.
3. szakasz. Az iparpártolási törvény kedvezményeit bármikor megvonhatók azoktól az iparvállalatoktól, ha az ipari és kereskedelmi minisztérium megállapítja, hogy a vállalat nem tesz eleget a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény kedvezményeinek. A visszavonás az ipari bizottság jelentése alapján az iparügyi minisztérium által készített minisztertanácsi jegyzőkönyvvel történik.
4. szakasz. Az ipari és bányavállalatok által vámentesen behozott gépek értékének egy százalékát kitevő új illetéket léptet a törvény életbe, amelyből az ipari alapot fogják felállítani. Az illeték a letétpénztárnál fizetendő be és az iparügyi minisztérium rendelkezésére szolgál. Az ipari alapot a román kisiparosok és kézműiparosok részére nyújtandó gépsegélyre fogják fordítani egy külön szabályzat alapján.

Árlejtések

- November 15-én a cluji egyetemi klinika árlejtést tart húsaruk beszerzésére.
- November 16-án a cluji egyetem árlejtést tart kenyér beszerzésére.
- November 17-én a hadügyminisztérium versenytárgyalást tart bakancs, hegyászobakancs és legénységi csizma beszerzésére.
- November 18-án a hadügyminisztérium tengerészeti igazgatósága fekete bakancs beszerzésére.
- November 19-én a hadügyminisztérium árlejtést tart fehér és káki pamutcérna, fehér és káki zsinórok, gombok, nadrágszatók, ingek és alsónadrágok beszerzésére.
- November 20-án a hadügyminisztérium versenytárgyalást tart 4000 darab ágylepedő és 4000 darab párnahuzat beszerzésére.
- November 26-án a vasuti vezérigazgatóság árlejtést tart 3600 köbméter fenyődeszka beszerzésére a vasuti műhelyek részére.
- Décember 3-án a hadügyminisztérium árlejtést tart tízezer darab gyógyszereszköz beszerzésére.

— Országos mozgalmat indítottak a szesz-nyagkereskedők. A szeszszármazékokat a szesz monopóliumától által érzékeny kiárusítást szenvedtek és míg a szabadkereskedelelem idejében ezen üzletág nekik jelentékeny jövedelmet jelentett, a monopólium utján való eladásért oly kicsiny jutalékban részesülnek, mely még eladási költségeiket sem fedezi. Természetes, hogy ily körülmények között a szesznyagkereskedők nem is szorgalmazhatják a monopóliumát szesz el-

adását, ami viszont csökkenti az államnak ezen a címen számításba vett bevételeit. A szesznyagkereskedők ezen kérdés rendezésére oly módot keresnek, mely mellett az állam érdekei is megvédettek és ők is megtalálják számításukat. E tárgyban országos mozgalom indult meg, melynek keretében a cluji körzethez tartozó nagykereskedők f. hó 15-én délelőtt a kereskedelmi és iparkamarában értekezletet tartanak. Folytatólagosan az ország többi központjaiban is fognak hasonló értekezletet tartani és egy közösen megszerkesztett memorandumot a nagykereskedők küldöttsége fog az illetékes helyeken beterveztetni.

Több adózó együttesen is fizetheti adóbonnal vagy kötvénnyel adóhátralékát. A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben tudomásra hozza, hogy a kisebb adóhátralékkal rendelkező adófizetők, amennyiben erre megvan a törvényes joguk, többen összeállva, közösen is fizethetik akár adóbonokkal, akár 1935 évi 3 százalékos kötvénnyel adóhátralékukat. Ennek a kedvezménynek minél szélesebbkörű alkalmazása végett a pénzügyi kormány azt is lehetővé teszi, hogy egész falvak és községek együttesen fizethessék adóhátralékukat.

Valutafolyamok a bucaresti magánforgalomban: Francia frank 9.60—9.65, svájci frank 46.50—47, dollár 195—198, angol font 980—990 lej, török font 125—130, belgas 32—33, német márka 41—43, cseh korona 570—580, pengő 33—34, silling 32—33, holland forint 105—110, zloty 30—32, dinár 3.50—3.70, darchma 1.60—1.70, Napoleon-arany 1260—1270, aranyfont 1560—1570 lej.

Egy vevőnk írja:

„Köszönet a pénzért, amelyet oly gyorsan és oly udvariasan fizettek ki. A nyeregemény, amelyet most kaptam meg, az első, mióta játszom a sorsjátékon. De nem téveszthetem szem elől, hogy ez a sorsjáték (a 11.) volt az első, amelyre sorsjegyet Önöktől vásároltam. Adjon Isten Önöknek sok szerencsét és a többi játékosnak és talán még lesz nekem is másoké szerencsém.”

E sorokat az

AURORA nagyáruhához intézték.

Fiókok az egész országban. A szerencse székelye. Ne feledje el, hogy a Sorsjáték I. osztályának a húzása NOVEMBER 15. — én lesz.

LOTERIA DESTAT
AURORA

Szerencsés **AURORA**-sorsjegyek!

Kereskedelmi Hitelbank Rt.
CLUJ, PIATA UNIRII 20.

SORSJEGYET IDEJÉBEN
VÁSÁROLJON

Egy óra val a G

Cluj, november 12. (A csoport várta csütörtök szürke pályaudvaron a lan fejedelmét. A G zenekar néhány vezető szerű kis virágcsokorra nak kedveskedni: Dlagat, dr. Abraham Laj dr Farkas Tibor, Bosko Dávid fogadták a szem fülkéjéből kilépő hegeszcsokrot Jakob Gimpe vette el, Hubermann mosollyal nyugtott kez na.

A középtermétnél v Hubermann Broniszláv. közeposztálybeli utasna homályban, amint fekete feketé puhakalappal a leszálló emberek tömk.

Az állomásfőnök u sére bocsátotta az els A kis társaság itt v villanyfényben látjuk Hubermann fejét. Errő mányt lehetne írni. A homlok, az erőlyes or alsóajak szuggesztívité denkit lenyűgöz. Közve a Goldmark zenekar é deklódik. A zenekar v szerény févilágosítás hogy mit produkált ed kar.

Dr. Abraham Lajos ban szállt meg Huber érkezése után azonna szivügye:

— Van-e itt érdekl nekar iránt? Lehetne tenni ebben a dologba A kérdéshöz hosszas ki. Főképpen Huberm keresztül beszélt pale

„Ma n hanem a besz

A cseh minisztereir

Prága, november 1 zottság tegnapi ülésé nők nyilatkozatot tet kájáról. Hodzsa vissz litást, hogy a csehek tem pszichózisában é rodalommal szembe zőket mondotta: — raiban lehetetlen kés natkozásban nem leh

Teljes h lengyel

Eden és Beck

London, november ügyminiszter meglát és Edent. Tegnapi nagy közcavacsorát a Ezután közlemény je Becknek a londoni k

Preservatív. Neg let garantálja a séget. „OLLA“ C Trupis-selyem. tásban és drogé „OLLA

Egy óra Hubermann Broniszlávval a Goldmark zenekar teáin

Cluj, november 12. (Az Uj Kelet tud.) Kis csoport várta csütörtök délután a sötét és szürke pályaudvaron a hegedűsök koronázatlan fejedelmét. A Goldmark filharmonikus zenekar néhány vezetője és pártolója egyszerű kis virágcsokorral akart Hubermannnak kedveskedni: Diamant Izsó vezérigazgató, dr. Abraham Lajos, Adler Zsigmond, dr. Farkas Tibor, Boskovics Sándor és Brief Dávid fogadták a személyvonat elsőosztályú fülkéből kilépő hegedűművészt. A virágcsokrot Jakob Gimpel, a fiatal zongorista vette el, Hubermann pedig szeretetreméltó mosollyal nyújtott kezét a társaság tagjainak.

A középtermétnél valamivel alacsonyabb Hubermann Broniszláv. Szerény megjelenésű középosztálybeli utasnak látszik így, az esti homályban, amint fekete felöltőben, magas, fekete puhakalappal a fején áll a vonatról leszálló emberek tömegeiben.

Az állomásfőnök udvariasan rendelkezésére bocsátotta az elsőosztályú várótermet. A kis társaság itt vonul ki és a ragyogó villanyfényben látjuk tisztán magunk előtt Hubermann fejét. Erről a fejről külön tanulmányt lehetne írni. A kiemelkedő hatalmas homlok, az erőlyes orr, a kissé előreugró alsóajak szuggesztivitása pillanatokra mindenkit lenyűgöz. Közvetlenül és barátságosan a Goldmark zenekar és célkitűzései felől érdeklődik. A zenekar vezetői néhány valóban szerény felvilágosítással szolgálnak arról, hogy mit produkált eddig a Goldmark zenekar.

Dr. Abraham Lajos vendégszerető lakásában szállt meg Hubermann Broniszláv. Megérkezése után azonnal rátért arra, ami a szívügye:

— Van-e itt érdeklődés a palesztinai zenekar iránt? Lehetséges talán itt is valamit tenni ebben a dologban?

A kérdésből hosszas beszélgetés fejlődött ki. Főképpen Hubermann beszélt. Félórán keresztül beszélt palesztinai élményeiről, a

palesztinai zsidóiról, a munkásról, a zsidó kulturáról, lenyűgöző ereje közvetlenségével, lelkesen és mégis tárgyilagosan, a város és a falu viszonyáról, a nehézségekről és a teljesítményekről. Szinte az az érzésünk volt, hogy cionista diesten ülünk, ahol egy egészen nagy vendég, nem a turázó hegedűvirtuóz, hanem az egészen nagy nemzetgazdász, a patrióta, az államférfi — aki egyben a világ legnagyobb művésze.

Aztán megérintül a beszélgetés. Diamant Izsó emelkedik szólásra és néhány meleg mondatban köszönti fel a város nagy vendégét, aki nemcsak mint előadóművész, hanem mint zeneszerző és nem is csak mint zenész, hanem mint intellektuel, nemcsak mint a Pán-Európa mozgalom nagyszerű vezetője, hanem mint minden zsidó ügy őszinte barátja áll korunk nagy egyéniségeinek élcsapatában.

Finom és helyénvaló volt a felköszöntő, mint ahogyan az egész kép a finom intellektuális szalon benyomását keltette. És a beszélgetésbe egyre többen kapcsolódtak be, a sorra érkező vendégek, a Goldmark zenekar vezetői és barátai, majd megjelenik Buzek lengyel konzul. A konzul és Hubermann, aki — mint ismeretes — lengyel állampolgár, lengyelül üdvözölték egymást és váltottak néhány szót. Majd folytatódott a beszélgetés, melynek során Hubermann nagy hévvel és érdeklődéssel mindenről beszélt, mindenhez hozzászólt. Elmondotta, hogyan nyerte meg Toscaninát a palesztinai zenekar számára. Néhány kemény, tömör és emberi szóval jellemezte világnézetét az elnyomás elleni küzdelemről, Pán-Európáról és a zsidó zenéről, a zsidó szervezetségről és a cári uralomról — olyan átgondolt és fölényes szellemiségi előadást tartott, ami egy értékes szabadelőadással ért fel.

Két Hubermann van. Az egyik a hegedűművész, a másik az ember.

Csütörtök délután egy órán keresztül láttuk Hubermann, az embert. (—lay)

„Ma már nem Csehszlovákia, hanem a kisantant határaitól kell beszélni” — jelentette ki Hodzsa Milán

A cseh miniszterelnök cáfolta, hogy a csehszlovákok a félelem pszichózisában élnek a Harmadik Birodalommal szemben

Prága, november 12. A költségvetési bizottság tegnapi ülésén Hodzsa miniszterelnök nyilatkozatot tett Csehszlovákia politikájáról. Hodzsa visszautasította azt az állítást, hogy a csehek és szlovákok a félelem pszichózisában élnek a Harmadik Birodalommal szemben. Majd a következőket mondotta: — Csehszlovákia határaitban lehetetlen kételkedni. Ebben a vonatkozásban nem lehet semmi aggodal-

munk, mert a kisantant nem a véletlen alakulata, hanem nemzetközi szervezet, amelynek megalkotása már tökéletesé vált oly mértékben, hogy ma már valóságosan a kisantant határaitól lehet beszélni. Csehszlovákia tiszteletben fogja tartani a szerződéseket és igyekezni fog elmélyíteni a kapcsolatokat azokkal az országokkal, amelyek éppoly mértékben szolgálgják a béke ügyét.

Teljes harmóniában tárgyal Beck lengyel külügyminiszter Londonnal

Eden és Beck megállapították, hogy a nemzetközi együttműködés csak a Népszövetség keretében tartható fenn

London, november 12. Beck lengyel külügyminiszter meglátogatta lord Halifaxot és Edent. Tegnapi este az angol kormány nagy közvacsorát adott Beck tiszteletére. Ezután közlemény jelent meg, mely szerint Becknek a londoni kormány tagjaival foly-

tatott eszmecsere során megtárgyalták az általános európai helyzetet és az összes, a Lengyelországot és Angliát közvetlenül érdeklő kérdéseket. Megállapították a teljes nemzetközösséget a két államot érdeklő kérdésekben. Az európai problémák rendszeresítését folytatni kell. Az európai paktumok egyes pontjait vizsgálta tárgyává tették.

Eden és Beck azon a véleményen voltak, hogy a nemzetközi együttműködés csak a Népszövetség keretében tartható fenn

és semmi nem lehet végzetesebb, mint Európának egymással szemben álló látszólagos, vagy valószerű hatalmi csoportokba való tömörülése.

A Havas párizsi jelentése szerint a fran-

cia lapok örömmel üdvözik a Beck és Eden között folytatott tárgyalásokat. Beck azt kérte, hogy a Lengyelország és Franciaország között fennálló kölcsönös megnevezési egyezményt, mely az első locarnói paktum függelékében van lefektetve, ne gyengítse a második locarnói egyezmény.

A Le Jour szerint Beck azt kérte, hogy Lengyelország feltétlenül benne legyen az új locarnói egyezményben és biztosítékot adott, hogy nem fogja megkönnyíteni területén sem az oroszok, sem a németek átvonulását,

háborús konfliktusok esetén.

Egyidejű londoni jelentés szerint Pál jugoszláv régensherceg és Olga hercegnő Londonba érkeztek. A régenshercegi pár a kenti herceg vendége.

Kétévi börtönre ítélték Timisoaran egy miskolci kémmöt

Timisoara, november 12. (Az Uj Kelet tud.) A timisoarai törvényszék előtt ma érdekes kémkedési per zajlott le. A vád szerint Lövi Regina, miskolci illetőségű leány Timisoaran fontos katonai körökkel került összeköttetésbe és egyik katonatisz,

Ugyancsak Londonból jelentik, miszerint valószínű, hogy Grandi londoni olasz nagykövet rövidesen Rómába utazik és angol indítványokat visz magával a földközintégeri angol-olasz viszony rendezésére vonatkozólag. Grandi minden bizonnyal konkrét válasszal fog visszatérni állomásfölyére.

ismerősének katonai titkok elárulásáért 700 ezer lejt ígért. A törvényszék ítéletében a kémkedés vádját bebizonyítottak vette és Lövi Reginát 2 évi börtönbüntetéssel sújtotta. A vádlott kérte ügyének a hadbírószághoz való áttételét.

Módosítják az olasz alkotmányt?

Róma, november 12. (Rador.) Olyan hírek terjedtek el, hogy rövidesen nagyszabású alkotmányreformot visznek keresztül. A képviselőház megszüntetéséről beszélnek és a kormányfő hatáskörének új meghatározásá-

ról van szó. Lehetséges hogy az egyes minisztériumok államtitkári tisztjeit megszüntetik. Mussolini új külpolitika expozéja készül, amit a bécsi értekezlet befejezése után a fasiszta nagytanács előtt fog elmondani.

Tízéves korában követte el az első gyilkosságot a galati tömeggyilkos

BUCURESTI, november 12. A galati szörny, Berila ügyével kapcsolatban bevezetett vizsgálat annak megállapítására vezetett, hogy Berila már tíz éves korában gyilkosságot követett el. Akkor egy játszótársát ölte meg Bărăsti községben (Olt megye), ahol maga is született. Tette elkövetése után Berila elhagyta szülőfaluját és vándorolni kezdett.

Tegnap egyébként a gyilkost erős fedezet alatt a galati vizsgálóbíró elé vezették. Az erős fedezet különösen szükségesnek is bizonyult, mert a felháborodott járőrök könnyen meglincselték volna Berilat. Kihallgatták és szembesítették a tömeggyilkossal Goldstein ékszereszt, akinél Mandanis óráját zálogosította el Berila 200 lejért, Oancea rendőrt, aki elfogta a gyilkost, továbbá néhány munkást is, akik együtt dolgoztak vele. A tanúkihallgatások folynak.

A milliomosok

nagy száma,

akiket egyetlen nap október 15-én kreált a

DACIA

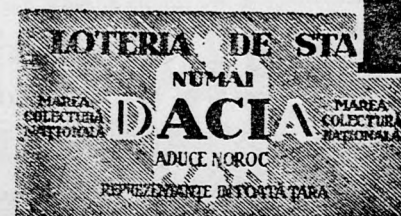
nemzeti sorsjegyjáruda bizonyítéka a

RENDKIVÜLI SZERENCSENEK,

amelynek ez az áruda örvend. Az Ön érdekében, hogy szerencséje legyen, hogy meg lehessen győződve, hogy sorsjegyét gondosan ellenőrzik, hogy gazdag ember legyen, vásároljon még ma sorsjegyet a DACIA nagy nemzeti sorsjegyjárudánál.

Egész sorsjegy ára 800 lei.

Negyed sorsjegy ára 200 lei.

DACIA

Sorsjegyjárusító irodák az egész országban.

Képviselőt Clujon: „Economia” P. Unirii 23.

Preservatív. Negyven évi tapasztalat garantálja a legmodernebb minőséget. „OLLA” Cristalina és „OLLA” Tropico-selyem. Minden gyógyszer-tételben és drogériában. Ügyeljen az „OLLA” márkára

uresti magánfor-
9.60—9.65, svájci
198, angol font
125—130, belgas
43, cseh korona
30—33, hol-
y 30—32, dinár
1.70, Napoleoni-
1560—1570 lej.

SPORT

A sportforumok igazságtalansága felozslásra kényszeríti a baia-marei Phönixet

Nyolc napra függesztette fel az Északi Liga a Phönixet, amely vasárnap nem játszhat

Cluj, november 12. (Az Uj Kelet tud.) Többször volt alkalmunk rámutatni azokra az okokra, amelyek miatt Románia labdarugósportja működésében akadályozva van. Ezen okok között első helyen az egyes vezetőségek sportfelfogásának, objektivitásának hiánya áll, de az igazságtalan határozatok és ítéletek magja a legtöbbször az egyes vezetőemberek primitív, bosszútól fűtött gondolkodása és rosszindulata.

Ezen megállapítások tulságosan enyhék, ha a baia-marei Phönix ellen folyó sportszerűtlen hajszára gondolunk, amelyek következtében a baia-marei sportegyesület választmánya a felozslatás tervével foglalkozik.

A baia-marei Phönix ellen folyó hajszának klubszempontok, sportszerűtlen versengés a kiindulópontja. A satumarei alkerület, ahova a Phönix tartozik, az utóbbi időben a büntetések garmadát zúdította a Phönixre. Ezek megértéséhez tudni kell, hogy a satumarei kerületben a Phönix egyetlen riválisa az Olimpia, amelynek vezetősége, mint hogy a sportpályán nem tud egyenlő, nemes ellenfele lenni a Phönixnek, a különböző sportforumok előtt elért befolyása révén igyekszik az erőviszonyokat „kiegyenlíteni”. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy az Olimpia vezetőségi tagjai többségben vannak a satumarei alkerület vezetőségében, érthetővé válik, hogyan lehetséges az, hogy a baia-marei Phönix, amely úgy a beföldi, mint külföldi szereplésével becsülést és hírnevet szerzett és szerez Románia sportjának, olyan helyzetbe kerülhet, hogy működésének beszüntetésére gondoljon.

A Phönix ellen folyó hajszá — a kisebb büntetéseken és kellemetlenkedéseken kívül — pár hónappal ezelőtt kezdődött. A Phönix tartalékosapata saját költségén, hogy a küzdelem nivóját emelje, benevezett a tartalék-bajnokságba. Egy ilyen mérkőzés nyert Baia-Maren lebonyolítását, amelyen a játékvezető tulságosan elfogult volt a baia-marei csapatl szemben annyira, hogy két legelőt ítélt meg a Phönix ellen. Amikor a mérkőzés folyamán a két szabálytalanul megadott gól után a játékvezető végre lefújt egy lesállást, Bíró Gyula mérnök, a többszörös magyar válogatott labdarugó, aki a Phönix edzője, kalapot emelt a játékvezető előtt. Nosza lett is erre nagy felzúdulás. A satumarei alkerület vezetősége legközelebbi ülésén Bíró Gyulát három hónapra felfüggesztette. Közben, mintegy két hónap után, a Satmari Hónap alkalmából a satumarei alkerület az összes kirovott büntetésekre amnesztiát adott. Magától értetődő volt, hogy a amnesztiá annál is inkább, hogy az erről szóló közleményt nem szóltott kivételekről, mindenikre, tehát Bíró Gyulára is vonatkozott.

Pár nap mulva a Phönix barátságos mérkőzést játszott Baia-maren a Crisanaival, amelyen Bíró Gyula is megjelent és a taccsvonalról dirigálta játékosait. Ehhez tudni kell, hogy a Phönix ültözője közvetlen a pálya, illetve a kerítés mellett van. A satumarei alkerület vezetősége azonban úgy vélte, hogy az amnesztiá mindenikre vonatkozhat, éppen csak a Phönixre nem, mert újabb ülésén „felháborodással” vették tudomásul, hogy a szóbanforgó mérkőzésen Bíró Gyula a pályán tartózkodott. A különben hasznos tevékenységet alig kifejtő alkerület bebizonyította, hogy „hivatása magasiatán” áll: Bíró Gyulát újból hat hónapra — és hogy ebből az Olimpiának is legyen valami haszna — egyidejűleg a Phönix sportegyesület működését is három hónapra felfüggesztette.

Fellebbezés folytán került az ügy az Északi Liga elé, ahova a doszárt átküldték, amelyben helyetfoglalt a kerület különreferátuma is, amelyben arra kéri az Északi Ligát, hogy a román labdarugás presztizse (és az Olimpia érdeke!) védelmében marasztalják el a Phönixet.

Az Északi Liga előtt — sajnos — az ügy olyan formában került tárgyalásra, mintha a román sport vitális érdeke volna, hogy a Phönixet sportműködésében akadályozzák. Minthogy pedig az Északi Liga sportműködése is sok kívánni valót hagy maga után — ezt az utóbbi időben nem egyszer volt alkalmunk a felsorolt esetekkel illusztrálva megállapítani — a Phönix háromnapos felfüggesztését nyolc napra szállították le. Erről a határozatról azonnal értesítették a labdarugószövetséget.

A Nemzeti Bajnokság bizottsága tudomásul vette az Északi Liga átiratát, amelyben a Phönix nyolcnapos felfüggesztését közli és igen sportszerűen úgy határozott, hogy a va-

sárnapra kitűzött Soimii-Phönix mérkőzést le kell játszani, a mérkőzés pályán elért eredményét igazolni fogja, míg arra a fellebbezés eldölte után esetleg visszatér.

Közben azonban — nem nehéz kitalálni milyen forrásból — különböző intervenciók érvényesültek a Bírour Federal előtt, mert szerdán a késő esti órákban a Nemzeti Bajnokság Bizottsága határozatát megsemmisítették és kimondták, hogy a Phönix vasárnap nem játszhatja le a kitűzött bajnoki mérkőzését.

Az ügy újabb fordulata érthető lehangolt-ságot keltett a baia-marei Phönix vezetőségének körében és valószínűleg ennek a hangulatnak hatása alatt határozták el, hogy amennyiben ezen ügyből kifolyólag kár éri; ha a Phönixtől nem elég, ha sportműködésével szerez magának Románia sportjában meg-

felelő pozíciót, de számolni kell sportszerűtlen akciókkal is, amelyek működését kontrakarrirózzák, levonja a konzekvenciákat és labdarugószövetségét felozslatja.

A Phönix fellebbezése az illetékes szervek előtt fekszik, annak sorsa felettébb bizonytalan. Az a véleményünk azonban, hogy a Phönixnek nem szabad a harcot feladni és ha a legfelsőbb fórumon is érvényre jutna a Satumareről kiindult intrikák — ami azonban nem valószínű —, még akkor is folytassa működését, mert így kívánja ezt nemcsak Észak-Románia, de egész Románia sportérdeke.

Kétezer lej pénzbírtásra ítélték a cluji Victoriát, mert a Victoria-CAO mérkőzésen az egyik nézőnek incidense támadt a pályán egyik CAO-játékosal.

Megszüntették az eljárást Ciurei dr és Seliceanu ellen. Bucurestiből jelentik: A központi bíróbizottság legutóbbi ülésén megszüntette az eljárást dr Ciurei ügyében, aki ellen ismeretesen a Venus adott be alaptalan feljelentést. Ugyanezen ülésen hasonló indoklással szüntették be az eljárást Seliceanu ellen is.

A Párizs válogatottja ellen kiálló Budapest válogatottját a következőkben állították össze: Szabó, Polgár-Bíró, Dudás-Turay-Lázár, Sas-Müller-Sárosi dr-Toldi-Titkos. Tartalékok: Kutasi és Cseh.

bon. Ermolieff francia produkció. Román és magyar feliratokkal. Másor előtt a legfrissebb Fox világhírűdés a. to.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Csodaműsor román és magyar feliratokkal: II. Pierre Benoit regénye: Königsmark. Elisa Landi, Pierre Fresnay. II. Bakfiaszony. Pompás vigjáték. Jenny Jugo, Paul Hörbiger. III. Hírűd. Helyárok: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál, Str. Gen. Poetas 23.

Orvos! Mérnök! Gyár!

Minden német (25% redukció!), francia, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagétól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA TURNÉJA:

Péntek, november 13. Szünet.

Clujon:

Vasárnap, november 15 (este): Lohengrin. (Adolf Fischer, a prágai opera tenorjával.)
Kedd, november 16: (Cernautiban) Traviata. (val.)

Hétfő, november 16 (este): Tannhäuser. (Fischer Adolf, a prágai opera tenorjával.)

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Strogoff Mihály. Verne Gyula híres regénye. Az év leghatalmasabb filmalkotása. Monumentális kiállítás, tökéletes, művészi rendezés, felejthetetlen jelenetek. Főszerepekben: Adolf Wohlbrück, Yvette Le-

Vásároljon Sorsjegyet a COLECTURA OFICIALĂ által!

Falokban vásároljon sorsjegyet a COLECTURA RURALĂ A OFICILOR POSTALE által, a levélhordóktól

A nyeremények igen nagy száma, amelyet ezek az árúdk minden huzás alkalmával kifizetnek igazolják a szerencsét, amelyet játékosainknak hoznak. Ezen kívül az íródk tökéletes szervezte a játékosok legpontosabb és figyelmes kiszolgálását biztosítja.

VÁSÁROLJON SORSJEGYET

az Állami Sorsjáték I. osztályára a

COLECTURA OFICIALĂ

által. Székhelyek az egész országban. Főintézetek Bucurestiben és Clujon.

COLECTURA OFICIALA

Ardeal Központi Székhelye

CLUJ, Str. Regina Maria 46 szám

BERKOVITSNÉ (Oradeáról) orth. kóser étterme BUCUREȘTI,

Str. Lipscaul 7. Galeria Lafayette mögött

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Akar szép, fiatal lenni? Keresse fel legmodernebb módszerrel dolgozó kozmetikát. Régele Ferdinand II. emeleten (Gólya áruház) Ella Kosmetikai Intézet. Hivatalnok-nőknek, diákoknak redukált árak. Ingyen tanácsadás! Tanítványok szakszerű kiképzése.

Válogatott gesztenyét, bányai szilvát, száraz gombát szállít Rooz Emil Tauti de sus.

Idősebb egyedülálló, vallásos érzelmű némi kis vagyonnal bíró urinó férjhez menne biztos egzisztenciával bíró hozzáillő komoly öreg urhoz. Ajánlatok „Szerény otthon” jellegre a kiadóba.

Szülők! Gyengegyermek, ideges természetű, különféle fogyatkozása gyermekeket felvevő, nevelési és tanítási zavaroknál ingyen szaktanácsot adok választékosan ellenében is. Kory gyógypedagógiai intézeti tanár Ineu, jud. Arad.

Megvételre keresek ügyfelem részére 400-6000 katasztrális hold kiterjedésű prima birtokot Baia-mare, Jibou, Cehul-Silvaniei környékén. Megkeresések dr Jeremiás Jenő ügyvéd Satumare, Piața Bratianu 11.

Moskovits Boriska férjfehérneművárosszó külföldi tanulmányutjáról hazakereszt és szalonját Dejen Str. Cogălniceanu 18 alatt megnyitotta.

Forduljon bizalommal a Diákszegélyzshöz, ahonnan csak jól ismert és felkészült házi-tanítót, korrepetitort, nevelőt küldenek önnek. Román, német anyanyelvű diákok küldünk nyelvelveket adni.

Francia szakos tanárjelöltek keresnek tanítványokat. Megkeresések telefonon is (7-75.)

Nyolcadik gimnazista szegénysorsu zsidó lány tanulmányai folytatása céljából keres al-sőbb osztályu tanulókat korrepetálásra. Cím a kiadóban.

Fotófelvételeket műterem berendezésére veszek. Ajánlatok: „Fotó” jellegre Baia-Mare postrestant.

Tanári diplomával rendelkező, jókijelű, havi 5000 lej fizetéssel és nyugdíjkepes állással bíró nő férjhez menne olyan, 52-56 éves urhoz, akinek Clujon megfelelő egzisztenciája van. Intelligencia és vallásosság elengedhetetlen.

Kertes házban kiadó uccai butorozott különbejáratu szoba. Str. Bratianu 45.

Két-három urileány vagy urlembert teljes kóser ellátást kaphat. Str. Elizabeta 30. — Ugyanott különbejáratu butorozott szoba kiadó.

Kitűnő ort. kóser vegtárus ételék és sütemények a legolcsóbb árban kaphatók ADLER-nél, Str. Regele Ferdinand 22. I. emelet balra. Ugyanott esküvők, barmicve-ünnepélyek, brisszek és teadélutánok rendezését vállalják.

Konyhabuterek a legdivatosabb szmokban és a legmodernebb kivitelben olcsón kaphatók a Str. Baritiu 10. szám alatti asztalos-műhelyben.

Nobel-díjas

Thomas Mann

József Egyiptomban

600 lap, nagy alak, füzeve 211 lej a nagy trilógia utolsó kettős kötete. — Thomas Mann: Jakob, kötve 158 lej. József, kötve 158 lej. LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel.

HIREK

— Választások a diplomárestiből jelentik: A Dimin a király aláírta a dip-történet kinevezésekről szóló teket. Eszerint Grigorcea donba, Victor Cadere Belg Bécsebl Helsingforsba, Stogába és Guranescu Belgrá

— Baia Cantacuzino uralkodó előtt. Bucuresti uralkodó tegnap a baneasa tekintette Baia Cantacuzino gépét. A repülő az uralkört irt le. A király ezú beszéltetett a repülővel a lyl el világhírűl ultra al végén Cantacuzino Páriz Franciaországban rendelt. xelje fel gépét.

Ne feledkezzünk meg a testvéreinkről.

— Belső-Mongóliában Fmandzsu és japán csapatok Peking. Pekingből jelentik: jelentik, hogy Belső-Mo-jentekeny mongol, maná patmegmozdulások észlelhetek nagymennyiségű repülőanyag felett rendelkezni. Amadása úgy látszik küls

Megbízható, eleg

ruha

csak

Silberger

ujjonnan megnyitott szalonja készít C. Reg Dus szövetraktár. E

— Holnap, 14-én Ardegen kórházi szombat. Minden imaházban, minden a zsidóság örökértékű vassák, ott az emberbaráratni. A gazdagok, a fajok elismerésüket tolberek reménye, a zsi és aki kevesli azt, amit akinek kritikára nyílik a helyett, az előbb vessen hogy ő miért nem tett e azzal az intézménnyel sz tud kultuszadót kivetni, mégis egy egész országra ellátására vállalkozott zsi kórházi szombat a zsidó sa lesz, a zsidó tömegek jótéteményeivel és terhe

— A mai izgalmas éle radt egyének, akik csak székzenésben, belföld dásban szenvednek, így egy pohár természetes keserűvizet, mert ez az jellemző tulajdonságait orvosok ajánlják.

— Szovjetellenes nértóztattak le Oroszországentik: A Tass újságírók német újságírók ta ellenes tevékenység vád folyik.

Tartsuk meg, mentst Zsidókórházat, adakozzunk intézménynek.

— Az összes pártok választják meg a berlini ségét. Berlinből jelentik tüzték ki az új képvis a berlini zsidó hitközség járt le a jelölőlisták be sa. Egyetlen listát ny szentánsai szerepelnek. pel a listán, amelyek képviselőtestület tagjal en, megválasztottnak képviselőtestület tagjal az új előjáróságot, a a listán sorra következ be. Ugyanez vonatkozik üresedett helyekre is. egyenlő erőt képviseln cionisták. Az egységes róság tagjainak nevelé önböző szervezetek és selő következnek. Az e repel: Heinrich Stahl Klee, Adolf Schoyer, M Karecky, stb.

HIREK

Változások a diplomáciai karban. Bucarestből jelentik: A Dimineata jelenti, hogy a király ma aláírta a diplomáciai karban történt kinevezésekről szóló királyi rendeletet. Eszerint Grigorcea pesti követ Londonba, Victor Cadere Belgrádba, Bredeceanu Bécsből Helsingforsba, Stoica Szófiából Rigába és Guranescu Belgrádból Bécsbe megy.

Bázu Cantacuzino próbarepülése az uralkodó előtt. Bucarestből jelentik: Az uralkodó tegnap a baneasai repülőtérén megtekintette Bázu Cantacuzino Typhon típusú gépét. A repülő az uralkodó előtt néhány kört írt le. A király ezután hosszasan elbeszélgetett a repülővel az új gépről, mely-lyel ez világkörülül utra akar indulni. A hét régen Cantacuzino Párizsba utazik, hogy Franciaországban rendelt műszerekkel szerelje fel gépét.

Ne feledkezzünk meg szegény beteg hit-testvéreinkről.

Belső-Mongóliában jelentékeny mongol, mandzsu és japán csapatok összehívását észlelik. Pekingből jelentik: Kínai forrásból azt jelentik, hogy Belső-Mongóliában naponta jelentékeny mongol, mandzsu és japán csapatmegmozdulások észlelhetők. Ezek a csapatok nagymennyiségű repülőgépek, tank és hadianyag felett rendelkeznek. Szujan megáradása úgy látszik küszöbön áll.

Megbízható, elegáns és olcsó

ruhát

csak

Silberger Ernő

ujjonnan megnyitott uridivat szabó-szalónja készít C. Reg. Ferdinand 2/a Dus szövetraktár. Platsintár felett.

Holnap, 14-én Ardeal minden hitközségében kórházi szombat. Minden hitközségben minden imaházban, minden imahelyen, ahol a zsidóság örökértékű Törvénykönyvét felolvassák, ott az emberbaráti érzés fog diadalt aratni. A gazdagok, a kicsinyek filléreikkel fogják elismerésüket tolmácsolni a beteg emberek reményeire, a zsidókórház irányában és aki kevesli azt, amit a kórház eddig tett, akinek kritikára nyílik az ajka adományozás helyett, az előbb vessen számot magával, hogy ő miért nem tett eleget kötelességének azzal az intézménnyel szemben, amely nem tud kultuszadót kivetni, gabellát emelni és mégis egy egész országrész egészségügyének ellátására vállalkozott zsidó optimizmussal. A kórházi szombat a zsidó szívek megnyilatkozása lesz, a zsidó tömegeké, akik a kórház, jótéteményeivel és terheivel egyetemben.

A mai izgalmas élet küzdőleiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül székszorulásban, belfájdalmakban és felfúvódásban szenvednek, igyanak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Az orvosok ajánlják.

Szovjetellenes német ügynököket tartóztattak le Oroszországban. Moszkvából jelentik: A Tass ügynökség jelentése szerint sok német ügynököt tartóztattak le állam-ellenes tevékenység vádjával. A nyomozás folyik.

Tartsuk meg, mentjük meg, fejlesszük a Zsidókórházat, adakozzunk ennek a gyönyörű intézménynek.

Az összes pártok megegyezése alapján választják meg a berlini hitközség új vezetőjét. Berlinből jelentik: November 29-re tűzték ki az új képviselőtestület választását a berlini zsidó hitközségben. November 10-én járt le a jelölőlisták benyújtásának határideje. Egyetlen listát nyújtottak be az összes pártok, amelyen az összes árnyalatok reprezentánsai szerepelnek. Százötven név szerepel a listán, amelyek közül az első 41, a képviselőtestület tagjai számának megfelelően, megválasztottnak tekintendő. Miután a képviselőtestület tagjai sorából megválasztja az új elöljáróságot, a megüresedett helyeket a listán sorra következő személyiségek töltik be. Ugyanez vonatkozik a más okból megüresedett helyekre is. Az egységes listán egyenlő erőt képviselnek a liberálisok és a cionisták. Az egységes lista a jelenlegi elöljáróság tagjainak neveivel kezdődik, majd különböző szervezetek és pártárnyalatok képviselői következnek. Az első nevek között szerepel: Heinrich Stahl igazgató, dr. Alfred Klee, Adorff Schoyer, Moriz Rosenthal, Georg Karesky, stb.

Irredenta vád egy rózsagruppért. Fehér Bertalan Oar községbeli református pap irredentizmus vádjával állott tegnap a cluji hadbíró előtt. A református lelkész, amint a vádiratból kiderült, a templom kertjében rózsafákat ültetett és a piros virágokat hajtó fa mellé fehér cöveket állított. A zöld levéllel együtt úgy találta a község csendőre hogy szándékosan rendezte egymás mellé a magyar nemzeti színeket. A pap azzal védekezett a bíróság előtt, hogy nem is gondolt a színek összeállítására, amit az is bizonyít, hogy másszínű virágok is voltak abban a grupban. Tanuként kihallgatták a község jegyzőjét, a román lelkészt és bírót, akik a vádlott mellett vallottak. Elmondották, hogy nem tartják valószínűnek, hogy Fehér Bertalan szándékosan helyezte el a magyar nemzeti színt a virággyűben. A hadbírósg felmentette Fehér Bertalan lelkészt az ellene emelt vád alól.

Ami a zsidókétségünkkel megteremtettünk, csak az a miénk, gondoljunk ezért a cluji Zsidókórházra.

Halálal végződött boxmérkőzés Bucarestben. Bucarestből jelentik: Tragikus szerencsétlenség történt tegnap a fővárosban. Cristescu és Badea boxbajnokok mérkőzésén. A mérkőzés utolsó perceiben Badea erős ütést mért ellenfele arcára, amitől ez ki-repült a ringből. Esés közben Cristescu gerincétörést szenvedett és kórházba szállítás után egy órával meghalt. Cristescu fiatal boxoló volt, aki az utóbbi időben szép eredményeket ért el.

Toldos hétiszakasz a szegény zsidó betegeké.

Zsidó művészt Turdán. Folyó hó 13-án, szerda este 9 órai kezdettel nagyszabású művészet rendez az ardeai Zsidó Diáksegélyző kulturbizottsága a Zsidó Klub helyiségében. A művésztet dr. Hamburg József előadása vezeti be. Farkas Tibor hegedűszóliót játszik, Boskovits Sándor zenei tanulmányát olvassa fel. Adler Hubert, Brassai Viktor, Salamon Ernő eredeti versikből és fordításokból szavalnak. Hertz Magda szavalóművésznő zsidó verseket ad elő. A művésztet íránt városzerte élénk érdeklődés nyilvánul meg és arra ezután hívja meg Turda zsidó közönségét a rendezőség.

A román-lengyel társaság teát adott Varsóban a román újságírók tisztelőtére. Varsóból jelentik: A román-lengyel társaság tegnap este teát adott a román újságírók tisztelőtére. A teán résztvett Szembek külügyminisztériumi államtitkár, a román követség tisztviselői, a szenátus alelnöke és sok újságíró.

650 lejért utazhat Bucurestibe és vissza

Indulás minden hétfőn este a 8.25-ös gyorsvonattal, bűrléses külön Pullmann-kocsiban.

Visszautazás szerdán este 8.45-kor. Jegyek válthatók: „Centropa” utazási vállalat képviselője: „Agimex” ügynökségnél Cluj, Piața Unirii 3. Telefon 2-29. Karácsonyra Bucurestibe és Sinaia-ba kedvező utazást rendezünk.

November tizenegyedik kórházi szombat.

Mi okozta a román repülőtiszték varsói szerencsétlenségét? Varsóból jelentik: Lengyel repülőőrökben az a vélemény, hogy a nemrég Varsóban történt repülőszerecsétlenség, melynek során Pantazie és Popescu Roman repülők veszítették életüket, a következőképpen magyarázható: A repülőgép egy ut- és vasútvonal felett repült. Az esés közel ezer méterről történt és a gép olyan szerencsétlenül került a viharzónába, hogy a repülők ejtőernyővel sem tudtak megmenekülni, a gép ugyanis földet ért, mielőtt az ejtőernyőt igénybe vehették volna.

Közvet szállít Anglia Olaszországnak. Londonból jelentik: Az angol-olasz kereskedelmi egyezmény, mely 1937 július 30-án jár le, legnagyobb tételben 433 ezer 330 angol font értékű angol kox szállítást irányozza elő.

Elsüllyedt egy egyiptomi kereskedelmi hajó. Alexandriából jelentik: Egy egyiptomi kereskedelmi hajó elsüllyedt. A hajó 15 utasa közül csupán egyet sikerült kimenteni, a többi valószínűleg vízbefullt.

A törához járulva, gondoljunk a betegekre és adakozzunk a Zsidókórházra.

A „Regal” Bár igazgatósága f. évi november 15-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel, nagy műsorral egybekötött tea-délutánt rendez a cluji Zsidó Iparosok Aggmenháza javára. A nemes és jótékony célra való tekintettel, kéri Cluj város társadalmát, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a teadélutánon, ahol amellet, hogy megjelenséssel egy nemes célt szolgálunk, nagy-szerű szórakozásra nyílik alkalmuk.

Istentisztelet a cluji ortodox zsidó templomban. A cluji ortodox zsidó hitközség pénteki és szombati istentiszteleteit a Tudor Vladimirescu uccai Schasz chevra templomban tartja meg a főkantor és az énekkar közreműködésével.

November tizenegyedik a cluji Zsidókórház.

Nyugdíjasok figyelmébe. A vezetőségünk alatt álló egyesület választmányának határozata értelmében minden nyugdíjas tag kivánságára, nyugdíját egyesületünk felveszi és kifizeti. Részletes információt nyújtunk az egyesület helyiségeiben. Pop Valer, elnök, Stanciu Vasile, titkár.

A nők után

megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kelle-metienül családjuknak, mért

a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testzsigort okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglószerve minden-nemű saját szag iránt eltompultak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel-meri hívni figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alka-lommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatású és megbízható LYSO-FORM csak zárt üvegben valódi, kímérve nem kapható.

Haggibbor teadélután. A Haggibbor Sportegyesület második ideai teadélutánját vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja a Palace termében. Tekintettel arra, hogy a teadélután jövedelmének jelentős része a Kfar Hamakkabi alapra megy, nem kétsé-ges, hogy a kitűnő szórakozási alkalmat, amit az eddigi teadélutánok sikere bizonyít, a cluji zsidó ifjuság ezuttal és ezután is ki fogja használni.

Gergely Mária: Szolgálni jobb. A Mikszáth díj nyertes író új könyve, akár az első is, szűkebb hazájának, Pécs környékének élet-ével foglalkozik. Hőse egy fiatal gazdatiszt, aki belekerül gazdája, az öreg báró szerető-jének büvkörébe, de elhárítja magától a csábítást, meg a maga célja után s végül is megtalálja a számára kiszabott utat. De van a regénynek egy másik hőse is, az el-rejtett völgyben felbuzgó melegforrás, ami köré a szárnyaló fantázia odaképzeli az emeletes szállodát, fürdőépületet, a pezsgő nyaralótelepet. Es nem nyugszik, míg a képzelet játékát át nem ültette a valóságba. A fiatal író világélmélete sokszínű s mégis lehiggadt, mintha nagyszakállú bölcs s nem husz esztendő körüli fiatal lány volna. A Mikszáth-díj megnyerése óta nagy vára-kozás és reményesség kísérte írói pályáján és Gergely Márta minden egyes könyvével nagy lépést tesz előre, hogy beváltsa ezeket a reményeket. Gergely Márta: Szolgálni jobb „Az új magyar regény” sorozatában jelent meg, 282 lap Pantheon kiadásban, szép ki-állításban, füve 92 lej minden könyvkeres-kedésben, füve Lepageánál Cluj. Kérje a Pantheon-ujdonságok teljes jegyzékét.

Védőkezéssel
öblítsük torkunkat

DIANA

sósborsszással

Házasságpártiak öröme. Newyorkból je-
lentik: Az amerikai elmegyógyászok egyesí-
lete most adta ki évi jelentését, amely többek
között megállapítja, hogy a nőtlen emberek
között háromszor nagyobb a valószínűség
arra, hogy megőrüljenek, mint a nősek kö-
zött. Az egyedülálló nők között kétszer annyi
a valószínűség, mint a férjes asszonyoknál.

A betegek kérését mindenkinek meg kell hallgatni.

Az oradeai Nőse Mizrahi vasárnapi teadélutánja. Az oradeai Nőse Mizrahi va-sárnap folyó hó 16-án, vasárnap délután 4 órakor tartja meg saját helyiségében (P. M. Viteazul 11) szokásos teadélutánját. A tea keretében Kertész Dénes (Cluj) irodalmi elő-adást tart a héber költészet eszmeáramlatairól. Szenes Éva, Keis Éva és Spierer Böske Adler Hubert héber műfordításai előadásával fogják a tea fénypontját emelni. Érdeklődő-
ket szívesen lát a vezetőség.

Székely Béla: Az antiszemitizmus és története 380 lap Tabor-kiadás 106 lej, Le-pagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a Tabor-kiadványok teljes jegyzékét.

„STYL” füzőszalón

Legújabb füző- és melltartókülön-
legességek. Vidékre azonnali próba.
Tekintse meg legújabb modelljeinket.
Str. Gen. Neulcea 2, I. kapu. I. em.

Rendkívüli erjű vihar tombol a La Manche csatornában. Londonból jelentik: Az Eszaki tengeren, a La Manche csatornában és az angol partvidéken rendkívüli erjű vihar tombol. A szél 130 kilométernyi sebességgel száguld. A hajók a kikötőkben kerestek menedéket.

**Művészesen kidolgozott kardot ajándé-
koztak Rydz-Smiglinék.** Varsóból jelentik: A lengyel hadsereg Rydz-Smigly marsallnak művészesen kidolgozott kardot ajándéko-zott.

Dr. Fejér Lajos: Zsidóság összefoglaló új nagy történelmi és társadalomtudományi mű. lexikon alak, 350 lap 256 lej Lepageánál Cluj. Postán utánvétellel.

Az ismeretlen Japán. A kelő nap országa úgy él emlékeztünkben, mint a szépség és romantika hazája, ahol legfeljebb a földren-gés szól bele néha az idilli képhe. Valóban létezik ez a Japán is, eltérően virágzó cse-resznyeágak, hátul a hóborította Fujijama. De a mai Japánnak mégsem ez a jellegzet-sége. Ez az ősi ország, a mult század máso-dik felében hirtelen ráeszmélt arra, hogy mi-féle rendeltetése van Keleten a rohamos tem-póban megindult fejlődés útján. Első szerep-lése 1905-ben a korhadtt orosz nagyhatalom legyürése volt, ma már Afrikát fenyegeti s holnap talán Európát is. A hegyi patakok partjain villanytelepek épülnek, a tenger mel-lett óriási méretű dokkok, gyárak, a pusztá-ság közepén, mintegy varázsütésre, új váro-sok bujnak ki a földből és a tüzhányók havas csuca felett gépfegyveres, páncélos bomba-
vető repülőrajok cirkálnak. Mécs Alajos há-rom esztendőtt töltött ebben a furcsa, ellenté-tekkel teli országban. Amit leirt, maga ta-pasztalta. Az ismeretlen Japán c. könyve 16 pompás műmelléklettel van ellátva, 284 lap, 64 eredeti fényképpel. Pantheon kiadás, pom-pás kiállítás 125 lej, minden könyvkereske-désben, vagy Lepageánál Cluj. Kérje a Pan-theon ujdonságok teljes jegyzékét.

CSAK HERMES

B. Herescu & H. Florescu

SORSJEGGYEL

lehet milliomos

Még ma vegyen sorsjegyet! **Fiók: Cluj, Piața Unirii 1.**

